

3. Сучасні проблеми і стратегічні напрямки розвитку
фінансів, обліку та аудиту в контексті
динамічних євроінтеграційних процесів.

Ніколаєнко Т. Д., студентка

Запорізький національний технічний університет, Запоріжжя

Науковий керівник – к.е.н., доц. Шарова С. В.

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних умовах господарювання всі підприємства України функціонують у економічних умовах, які постійно змінюються. Проте не лише вплив факторів зовнішнього середовища негативно впливає на діяльність підприємств, а й відсутність забезпечення відповідного рівня фінансової стійкості. Позитивні значення показників фінансової стійкості є підґрунтям для нормального функціонування підприємств і поступового зростання їх економічного потенціалу. Управління фінансовою стійкістю є одним із основних елементів фінансового менеджменту на підприємстві, необхідною передумовою стабільного розвитку підприємства. Тому саме зараз, у час підвищення процесів глобалізації в економіці, забезпечення фінансової стійкості та управління нею є одним із пріоритетних завдань.

Фінансова стійкість підприємства є однією з головних умов життєдіяльності, розвитку й забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства. Саме фінансова стійкість підприємства характеризує ефективність операційного, фінансового та інвестиційного розвитку, містить необхідну інформацію для інвесторів, а також відображає здатність підприємства відповідати за своїми боргами і зобов'язаннями.

Фінансова стійкість — це надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів і інвесторів

та рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування.

Розроблена система показників, які у вітчизняній і світовій практиці використовуються для оцінки фінансової стійкості підприємства. Основними із них є:

— коефіцієнт концентрації власного капіталу(коефіцієнт автономії) – характеризує ступінь незалежності підприємства від зовнішніх запозичень. Визначається як відношення загальної суми власних коштів до підсумку балансу;

— коефіцієнт фінансової залежності – показник, обернений до коефіцієнту автономії. Зростання цього показника обумовлює збільшення частки позичених коштів у фінансуванні підприємства;

— коефіцієнт маневреності власного капіталу – показує, яке частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності. Визначається як відношення власного капіталу до оборотних активів;

— коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами – характеризує рівень забезпеченості ресурсами для проведення незалежної фінансової політики. Визначається як відношення власних оборотних коштів до всієї величини оборотних коштів;

— коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу (коефіцієнт фінансової стійкості) – характеризує фінансову стійкість підприємства. Він показує скільки грн. власного капіталу припадає на 1 грн залученого капіталу;

— коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу – зворотний попередньому показнику. Він показує скільки грн. залученого капіталу припадає на 1 грн власного капіталу;

— коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами – показує, яка частина оборотних активів забезпечується за рахунок власних засобів;

— коефіцієнт відношення реальних активів і вартості майна – показує скільки грн реальних активів припадає на 1 грн вартості майна. Цей коефіцієнт характеризує потенційні можливості активів підприємства;

— коефіцієнт поточних зобов'язань – характеризує питому вагу поточних зобов'язань в загальній сумі джерел формування;

— коефіцієнт довгострокових зобов'язань – характеризує частку довгострокових зобов'язань у загальній сумі джерел формування. [1]

Система показників, які використовуються для оцінки фінансової стійкості суб'єкта господарювання, має відповідати таким вимогам:

- фінансові коефіцієнти мають бути інформативними й повинні давати повну картину фінансової стійкості підприємства;
- для всіх фінансових коефіцієнтів потрібно давати нормативи мінімально задовільного рівня або діапазону змін;
- коефіцієнти розраховуються лише за даними бухгалтерської звітності підприємств;
- в економічному сенсі фінансові коефіцієнти повинні мати однакову спрямованість, наприклад зростання коефіцієнта означає поліпшення фінансового стану;
- фінансові коефіцієнти мають сприяти проведенню рейтингової оцінки підприємства як порівняно з іншими підприємствами, так і за низку періодів. [2]

Фінансова стійкість підприємства, відбиває спроможність забезпечувати його поточне функціонування та інвестиційний і інноваційний розвиток за рахунок використання власного і залученого капіталу шляхом збільшення власних фінансових ресурсів. Вченими-економістами визначено, що за рівнем покриття різних видів джерел суми запасів і витрат розрізняють такі види фінансової стійкості підприємства:

- абсолютна стійкість фінансового стану, коли власні джерела формування оборотних активів покривають запаси і витрати;
- нормальний стійкий фінансовий стан, коли запаси і витрати покриваються сумою власних джерел формування оборотних активів і довгостроковими позиченими джерелами;

– нестійкий фінансовий стан, коли запаси і витрати покриваються сумою власних джерел формування оборотних активів, довгострокових позикових джерел, короткострокових кредитів і позик;

– кризовий фінансовий стан, коли запаси і витрати не покриваються всіма видами можливих джерел їх забезпечення, підприємство перебуває на межі банкрутства. [3]

Покращення рівня фінансової стійкості підприємства може відбутись лише при досягненні певних цілей:

- усунення неплатоспроможності підприємства;
- зміна фінансової стратегії для прискорення економічного зростання;
- зниження обсягів споживання інвестиційних ресурсів підприємства у поточному періоді.

Слід відзначити, що найбільше темпи росту показників фінансової стійкості залежать від рентабельності продажу, обіговості капіталу, фінансової активності зі залучення коштів, норми розподілу прибутків на інвестиційні потреби. [2]

Отже, фінансова стійкість підприємства відображає такий стан його фінансових ресурсів за якого підприємство здатне безперервно продовжувати процес функціонування виробництва. Процес забезпечення фінансової стійкості має бути націлений на мінімізацію негативного впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність підприємства; створення передумов ефективної реалізації запланованих дій. Для досягнення необхідного рівня фінансової стійкості потрібно здійснювати ефективне управління нею.

За сучасних умов фінансова стійкість підприємства є одним з важливих чинників, що забезпечують його стабільну та ефективну роботу, оскільки за достатнього рівня фінансової стійкості і платоспроможності підприємства мають певні переваги порівняно з іншими суб'єктами господарювання, перш за все, при залученні кредитних коштів, отриманні інвестиційних ресурсів, встановлені взаємовідносин із постачальниками, підборі висококваліфікованих працівників.

Література

1. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – 256 с.
2. Башнянин Г. І. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення / Г. І. Башнянин, І. В. Лінтур // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2016. - Вип. 2. - С. 98-101
3. Шмельова В. В. Пріоритетні заходи з підвищення фінансової стійкості підприємств / В. В. Шмельова // Агросвіт. – 2016. – № 6. – С. 38–44.
4. Зазуляк Х. Фінансова стійкість підприємства та фактори, що впливають на неї / Х. Зазуляк // матеріали Електронного студентського наукового вісника «Керівник.Info» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kerivnyk.info /2014/04/zazulyak.html>.